

Döljer man för oss att Sverige är fattigt?

av Bengt-Åke Wennberg

Utspelet från ÖB om att Försvarsmakten inte får tillräckligt med pengar, och svaret från regeringen att man då kanske måste lägga ner Marinen, har fått mig att tänka. Döljer man för oss att Sverige är fattigt? Är talet om vår goda ekonomi en Potemkinkuliss? Ekonomin kan inte vara bra om vi inte ens har råd med ett försvar värt namnet.

Jag får för mig att Anders Borg härmar Gunnar Sträng, rikshushållaren, som hade både hängslen och livrem. Det är förstås en enorm politisk fördel att framställa sig som den som i ett skakigt Europa bäst hushållar med statens pengar. Men tänk om han luras. Tänk om god ekonomi inte handlar om statsskuld eller hur mycket pengar man har i statskassan

utan vad man erbjuder sina medborgare. Jag menar att man är fattig om man inte har råd med ett försvar.

Försvarmakten tillhör nämligen en typ av verksamhet som inte kan köpas utifrån eller lämnas bort. Det är en kostnad som vi gemensamt måste punga ut med. Om vi förlorar kontrollen över vårt territorium och våra resurser kan vi istället i en framtid tvingas betala tull och skatter till främmande makt. Då får vi betala dyrt för vår sparsamhet. Därför är det lika bra att se sanningen i ögonen. Vårt försvar måste vi klara själva. Har vi inte råd med det är vi illa ute.

Detta gör resonemangen om Försvarmaktens ekonomi lätta. Försvaret skall inte löna sig. Försvaret skall inte stödja svensk försvarsindustri på bekostnad av medborgarnas intresse för att känna sig trygga. Försvarmakten skall inte få guldstjärnor för att det gör av med lite pengar eller håller Anders Borgs budget.

Försvarmakten skall vara vår försäkring för framtiden. Den skall kunna skydda vårt oberoende den dag detta behövs. Det skall ge våra medborgare trygghet i förhållandet till främmande land och den skall göra att Sverige med kraft kan hävda sina medborgares rättigheter gentemot andra länder. Utan att vinna respekt genom att visa styrka när det gäller är spelet förlorat redan från början. Skyddet av Sverige är prioritet ett. Först om detta kan garanteras kan man fullfölja också andra ambitioner, exempelvis gentemot Försvarsindustrin.

Hur mycket pengar är lämpligt att betala för det? Det är en felaktig frågeställning. Vi medborgare kan knappast vara kompetenta att gå in i detaljerade diskussioner om Försvarmaktens utformning. Vi måste istället se till att vi kan lita på dess företrädare och att dessa värnar våra gemensamma intressen.

Så kommer vi då till ÖB:s utspel. Om inte ÖB och hans stab tror på vad de gör – vem skall då tro på det? Jag bör rationellt sett ha störst förtroende för ÖB än alla andra regeringstjänstemän, försvarsutskott och Anders Borg. Men jag kan inte ha det om det visar sig att de som skall hantera frågan inte har förtroende för varandra utan engagerar sig i politiska utspel inför oss medborgare och väljare. Jag kan diskutera mycket som rör mina krav på att få skydd av Försvarmaktens – men hotet om att

lägga ner hela försvarsgrenar om man inte får pengar ligger långt ifrån vad jag kan diskutera.

Att som regeringens företrädare ständigt ifrågasätta försvarsmaktens kompetens och bedömningar och se deras propåer som förhandlingsutspel är att skjuta sig själv i foten. Jag förväntar mig inte att man sitter och förhandlar om och fixar dåliga kompromisser om så viktiga frågor som min, min familjs, mina vänner och övriga svenskars framtida säkerhet. Jag förväntar mig istället att man använder all tillgänglig kompetens för att finna praktiska och fungerande lösningar.

Har man inga bra lösningar och rätt kompetens när det gäller så har pengarna nämligen ingen betydelse. När och om försvaret behövs och inte fungerar – inte kan vi då köpa det utifrån. Då hjälper inga pengar i världen. ÖB:s utspel visar för mig att den politiska frågan om vad vi behöver för ett försvar, och att vi självklart när vi väl kommit fram till det, bör betala vad detta kostar, inte är löst. Detta är skrämmande och gör mig tveksam till vad regeringen håller på med. Man sviker det politiska förtroendet.

Jag kan inte vara med att diskutera om vi skall ha kvar Marinen eller Flygvapnet om pengarna inte räcker till. Jag skulle istället kunna vara med att diskutera mitt och andra medborgares behov av ett försvar – om jag fick en tillräckligt god analys av frågan. Detta är den demokratiska diskussion som nu vore av nöden. Men jag tror som sagt inte att den kommer till stånd. Den skulle avslöja hur fattigt Sverige egentligen är. Den skulle visa att vi inte har råd med ett försvar värt namnet.